

— Таким чином визначення та грамотне застосування елементів облікової політики є одним із напрямів ефективного податкового планування.

УДК 657.1:630(043.3)

Замула І. В.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аналізу за видами економічної діяльності,

Шавурська О. В.,

аспірант,

Житомирський державний технологічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЛІСОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ЗАСАДАХ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

Традиційно в бухгалтерському обліку продукцією лісового господарства визнається лише деревина, заготовлена в результаті проведення рубок головного користування і рубок догляду, оскільки лісові господарства мають виключне право на її заготівлю. Продукція недеревного походження не визнається об'єктом бухгалтерського обліку, оскільки основну її частину збирає населення, що має право безоплатно без видачі спеціального дозволу збирати для власного споживання. Така ситуація призводить до того, що лісові господарства щорічно втрачають значну частину доходу. Однією з умов раціонального лісокористування є формування системи обліково-аналітичного забезпечення лісової продукції на рівні лісових господарств. Це висуває нові вимоги до системи бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств.

Для формування обліково-аналітичного забезпечення системи управління лісовою продукцією важливе значення має класифікація та групування облікової інформації про наявність і рух заготовленої продукції. Вважаємо за необхідне лісову продукцію класифікувати на основну, супутню та побічну. Основною продукцією лісового господарства є продукція, отримана від рубок головного і проміжного користування, інших рубок у вигляді круглих лісоматеріалів і деревних хлестів. До основної продукції віднесено пиловник, фансировина, товарні стовбури, оскільки вирощування лісових насаджень є основною метою діяльності лісових господарств. Супутня лісова продукція — це продукція, що отримується від лісових ресурсів одночасно з основною, яка за

якістю відповідає стандартам і призначена для подальшої обробки або відпуску споживачеві. Побічною є продукція, що утворюється від лісових ресурсів поруч з основною і не потребує додаткових витрат на доведення до стану придатного для використання або реалізації.

Крім того, побічна та супутня лісова продукція за функціональним призначенням поділяється на деревну та недеревну. До побічної продукції деревного походження віднесено хмиз, насіння та кору, а до супутньої продукції деревного походження — паливні дрова, живицю, деревні соки. Гриби, лікарські трави, лісові ягоди (малина, чорниця, синиця, горобина тощо) віднесено до побічної продукції недеревного походження, а до супутньої — сіно.

У бухгалтерському обліку первісне визнання лісової продукції здійснюється із врахуванням норм П(С)БО 30 «Біологічні активи». Активом продукція ідентифікується при виконанні таких умов:

- підприємство набуло право власності на продукцію та несе ризики й отримує вигоди від володіння;

- підприємство в подальшому буде здійснювати управління та контроль за використанням сільськогосподарської продукції;

- існує впевненість, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням лісової продукції;

- вартість лісової продукції може бути достовірно визначена.

Первісне визнання лісгосподарської продукції відображається в обліку у тому звітному періоді, у якому вона відокремлена від лісових ресурсів. Основну продукцію лісового господарства необхідно відображати на рахунку 26 «Готова продукція», а іншу лісову продукцію — на рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва».

На наш погляд, виправданим є використання рахунку 26 для формування інформації про основну лісову продукцію, а для побічної та супутньої — 27, оскільки, по-перше, за призначення це зовсім різна продукція (продукція, одержана від недеревних ресурсів, зокрема ягоди, гриби, горіхи, лікарські трави, після заготівлі може бути використана для споживання або реалізації та не потребує додаткових витрат на доведення її до стану, придатного до використання); по-друге, розмежування на рахунках бухгалтерського обліку лісової продукції за функціональним походження дозволяє визначити економічні вигоди від реалізації лісової продукції за видами.

Запропоновано відкривати субрахунки другого порядку з метою формування аналітичних розрізів за видами отриманої продукції, зокрема: 271 «Лісова продукція деревного походження сільськогосподарського виробництва»; 272 «Лісова продукція недеревного походження сільськогосподарського виробництва». Крім того, продукція, що в подальшому буде використовуватися для виробничих потреб всередині підприємства (насіння), запропоновано обліковувати на рахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення», а побічну деревну продукцію (хмиз і кору) — 209 «Інші матеріали».

У зв'язку з неоднорідністю та різним господарським призначення лісової продукції не можливо застосувати один вид оцінки до цієї продукції. Основну та побічну продукцію деревного походженням необхідно оцінювати за фактичною собівартістю, супутню продукцію деревного походження — за цінами можливої реалізації. Побічна продукція недеревного походження може бути відображена в бухгалтерському обліку за ринковою вартістю на кожен вид продукції, що діє в момент відокремлення продукції від недеревнихресурсів.

Отже, для підвищення прибутковості лісового господарства в умовах ринкових відносин може бути досягнуто тільки на основі бухгалтерського обліку та раціонального використання всіх видів лісової продукції, у тому числі і недеревного походження. У зв'язку з цим актуальним є розробка комплексної методики бухгалтерського обліку лісової продукції. Особливістю цієї методики є облік недеревних ресурсів у складі біологічних активів лісових господарств.

УДК: 657.1.012

Калюга Є. В.,

д.е.н., професор кафедри «Облік, аналіз та аудит»,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

КЛАСИФІКАЦІЯ РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Реформування бухгалтерського обліку в Україні призводить до перегляду багатьох правил і методик. У зв'язку з цим періодично виникає необхідність у перегляді нових класифікаційних ознак рахунків, поділу останніх на інші групи і підгрупи майна і